

VĚSTNÍK

Čs. lidového sdružení
a čs. katolických spolků
v Rakousku
Adresa: „Věstník“,
15. Pelzgasse 17, 1150 Wien

ROČNÍK: XLII

VÍDEŇ

LISTOPAD

1995

ČÍSLO: 11

Hrali's se, matko má!
Kde mi Pán Bůh místo dá:
Na Oujezdském hřbitově
mam ja lůžko hotové.
Hlístu perne prachových
trochu třisek borových.
Svonky budou pěkné
a má hlava bude

KYTIČKA NA HROB DÍTĚTE.

Milé děťátko, spi sladce
v hrobě svatém na poli!
V našem srdci stesk a žal je,
tebe již nic nebolí.

Sklívan k modru nebe vzlétne,
až se kraj zas rozjaří.
zazpívá ti, dítě zlaté,
slunko rov tvůj ozáří.

Při vzpomínce na tě líhne
mysl naše v slunnou výš:
za tebou nás láska vábí
vzhůru odsud — tam, kde dleš.

Tato láska na rakvičku
hlázela ti bílý květ:
dřívej navždy skolebáno
v jeho vůni naposled.

V. M. Blásky:

Z nesnesitelných temnot toužil jsem po světle.

(K svátku Dušiček.)

Je známo o Italech, že věnují obzvláštní péči místům, kde odpočívají svůj věčný sen jejich drazí zemřelí. Italské hřbitovy tonou v záplavě koetín, které zdobi hroby po celý rok. Ital rád a často chodí navštěvovat hroby svých příbuzných a známých. Hřbitov je místo, kde duše člověka je obzvláště přístupná vážným myšlenkám o krátkosti pozemského života a o neznámé věčnosti. Sem vodí Italové své děti a učí je posvátné účte k hrobům. Stává se pak často, že když dítě dospěje a ocitne se snad na šikmé ploše, že myšlenka na ticho hřbitovní, kde slyšelo vyprávět od svých rodičů o spravedlnosti Boží v daleké věčnosti, ho zachráni před hříchem.

Navštívil jsem jedenkrát jeden z městských italských hřbitovů a tu, když jsem přišel ke konci hřbitova, uviděl jsem docela v rohu pěkný pomník, který zaujal moji pozornost, takže jsem přistoupil blíže. abych si přečetl jméno toho, který v hrobě odpočívá. Nenašel jsem jména. Na pomníku byla jediné tato slova: »Z nesnesitelných temnot toužil jsem po světle.« Slova byla psána německy. Počal jsem se ihne i zajímat o tento hrob a tu jsem se dozvěděl od mého praprotce krátký životní obraz toho, jenž v hrobě spal.

Byl to mladý inženýr. Rodiče je-

ho byli zámožní a jejich jediný syn, který vyrůstal pod hřejivými pa-prsky převelké lásky svých rodičů, dospíval v mladíka, uvyklého dostávat vše, co si jen přeje. Přes to, že způsobil rodičům zármutek občasným klukovským kouskem, nesnažil se rodiče nějak vážně ho napomenouti, ač mohli vědět, že mladý stro-mek se nejlépe ohýbá. Rostl v bla-hobytu a radostech, do kterých ho zasvětila společnost jeho kamarádů, žil vesele a bezstarostně. To símé náboženské výchovy, které bylo za-seto v jeho srdce v mladických le-tech, dávno bylo udušeno.

Když však ukončil svá studia a stal se inženýrem, tu bylo možno pozorovat u něho okamžiky vážného nazírání na smysl života. Viděl jsem ho několikrát, kterak zvolna pro-chází hřbitovem s hlavou sklopenou a pročítá verše na pomnicích. Ja-kási bolestná touha zračila se v jeho obličej, když se díval na male dit-ky, které kličely u hrobu a se mod-lily. Jeho duch zalétl do let dět-ských, kdy i on se modlinal a cítil se při tom šťasten. Myšlenka na ty-to šťastné okamžiky dětství vbrzku byla zatlačena rouhavými vyroky kamarádu, kteří pohrdali nábožen-stvím i Bohem. Spěchal do veselé společnosti, aby ohlušil vzpomínky na nevinné mládež a tam s lehkými kamarády zapomněl na vše.

Sovědomí se nedá ohlušit hruple. Poznával štěstí, které dává člověku pevná víra, ale bohužel poznával to na jiných, sám na sobě to nemohl poznati, vážně jeho byly příliš moc-né. Přicházely na něho chvíle děsné-ho duševního rozpokození, v kterém toužil po čisté pravdě, toužil žiti v souladu s příkázáními Božími, ale když zas a zase ho společnost svedla na cestu zla, tu se v něm projevoval odpor proti pravdě. Nechtěl, aby byl Bůh, přál si, aby nebylo Toho, který má trestat jeho hříchy. Nemohl se odpoutati od špatných kamarádů, ačkoli kdyby to byl učinil, byl za-chráněn.

Vida, že nenalézá jeho srdce tou-ženého klidu, umínil si rozloučiti se se světem. Zastřelil se.

Tehdy zašel ještě na hřbitov. Byl den Dušiček. Klekl u hrobu svých rodičů, ozářeného světélkem, které rozžehla neznámá ruka. A když se vyplakal, zdálo se mu, jako by k ně-mu z hrobu mluvil známý hlas: »Proč chceš z temnoty do nové tmy? Proč nechceš k Světlu, jehož obrazem je každá svíčka, zářící dnes na hřbi-tově?«

V inženýrovi se náhle probudila touha žít a probouvat se k tomu světlu. Slíbil to svým drahým u je-jich hrobu. A zůstal svému slibu vě-ren až do smrti. Kdo nechápal pří-činu jeho obratu, mohl ji číst za 26 let, po krásné smrti inženýrově, na jeho pomníku:

»Z nesnesitelných temnot toužil jsem po světle.«

V těchto dnech přinesl týdeník "The Universe" pozoruhodný příběh. V rodině mladé ženy Denise Morseové se slaví vánoce dva měsíce předem. Důvod? Lékaři přepokládají, že Denise se Štědrého večera letos nedožije. Trpí totiž akutní leukemií. Když se nemoc loni v lednu objevila, lékaři ji řekli, že bez léčby by nepřežila ani deset dnů. Dnes po 21 měsících je Denise vděčná, že měla dost času zorganizovat všechno co potřebovala a může důstojně odejít. A není to lehký odchod, v rodině jsou totiž tři malé děti. "Mám snad štěstí v tom, že vím co mne čeká; jiní lidé nemají čas dát si svůj život do prádku. Udělala jsem všechno co jsem chtěla udělat. Odpustila jsem všem kdo mě zranili, odpustila jsem také sobě. Napsala jsem dopisy dětem, chci aby byly předány až dosáhnou určitého věku"

Denise je přesvědčená, že to byla víra, která ji pomohla překonat poslední dva roky. Říká: "Po 18 měsících jsem měla operaci za operací. Byla to muka, ale skrze ně jsem našla víru. Byla jsem sice pokřtěna jako katolička, ale to bylo všechno. Věděla jsem, že Bůh je, ale nikdy jsem nepřišla k poznání, že je to Bůh živý".

Jak k tomuto poznání přišla, o tom mluví Denise jenom s váháním. "Tuto věc nemůžete dobře popsat, zní to tak prázdně, když o tom chcete mluvit. Na počátku nemoci jsem byla tak zdeptaná, že jediné co mi zbývalo byl pláč. Pak jednou po velké operaci jsem ležela a nemohla se hnout. Měla jsem v sobě plno různých trubiček. Velmi brzo zrána jsem se probudila a měla jsem dojem jako bych seděla někomu na klíně. Myslela jsem, že je to můj manžel Malcolm. Ale to nemohl být on, to nemohl být nikdo... Potom jsem cítila, že tíha co na mně ležela jako zvon, byla pryč. Byla pryč leukemie, smrt, všechno... Nejsem podivín ani náboženský horlivec, ale vidím, že je třeba otevřít se Bohu a On tě zaplaví sebou samým..."

"Když víte, že máte zemřít, musíte se s tím nějak vypořádat. Umírání se nebojím, co mi dělá starosti je opustit děti. Po několik posledních roků děti byly mým životem, nyní je ztrácím.. Co se se mnou děje, to jsem jím otevřeně řekla... Nyní jsem v péči jediné Osoby a můj život je v Jeho rukou.."

Jako dovětek k tomuto příběhu: Denise Morseová věnuje čas, který jí ještě zbývá, podpoře kampaně "Dárce kostní dřeně", pro kterou už sebrala 17.000 liber.

Tento příběh, zdá se mi, dobře zapadá do listopadové nálady. Je to dušičkový měsíc. Lidé chodí na hřbitovy, dávají tam květiny a zapalují světla. Symbolizuje to naši vzpomínku na zemřelé a vyjadřuje to přání, aby jim svítilo světlo věčné.

Listopad nás přivádí k myšlence, zda příští rok nebudeme mezi vzpomínanými i my. Smrt je sice běžná skutečnost, denně umírají tisíce lidí z nejrůznějších příčin, a přece před ní máme posvátnou bázen, ano strach. Ale právě proto že je to nevyhnutelná skutečnost, je třeba vůči ní zaujmout stanovisko. Je možno jí čelit s pasivní resignací. Ale je možno v ní vidět i závěr života, který je přechodem do velikého světla. V každém z nás žije /třeba nikdy neartikulovaná/ touha po přežití. Víru v posmrtný život můžeme vystopovat od nejstarších lidských kultur do dneška. Jsem přesvědčen, že tato touha nevyzní naprázdno. "Věřím, že uvidím Hospodina v zemi živých"/Ž.26/

Ještě zřetelněji to vyjadřuje Písmo sv. Nového zákona: "Jako Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, tak i s Ježíšem Bůh přivede i ty kdo zemřeli ve spojení s ním" /1Sol.14.14/

Denise Morseová našla svůj klid a odchází důstojně a beze strachu. Říká, že její život je v Jeho rukou. Kéž bychom všichni odcházeli s její důvěrou.

JP

Nezapomeň, že vzkříšení k slávě není slíbeno těm, kteří nebudou podle víry žít. «Jako je tělo bez ducha mrtvé, tak je mrtvá i víra bez skutků» (Jk 2,26). Také nazapomínej na slova Páně: «Kdo ji má tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den» (J 6,55). Proto se svatému přijímání říká «záruka věčného života». Je v našem zájmu, přijímat Tělo Kristovo často a dobře. Zkušenost říká, že kdo Její přijímá často a dobře, snadněji žije dobře, v přátelství s Bohem. Kdo přijímání zanedbává, připravuje se o velkou pomoc, zvyká si žít ve hříchu, ohrožuje svůj šťastný věčný život.

Hřbitovní nápisy:

1. Oko zhaslé, jazyk němý, ruka více nežehná —
 srdce zahránka tělo v zemi, duch však v ráji přebývá.
 Poutoťe, tu málo prodli, „Otče náš“ se zaň pomodli
 (Na hrobě letinského faráře V. Kuchynky.)

Na hroby našich mrtvých stavíme kříže. V kříži je krásná myšlenka: Kristus zemřel, ale vstal z mrtvých. Jako on, i my zemřeme, ale také vstaneme jako on z mrtvých k novému životu. V kříži je naše veliká naděje.

○ Dušičkách na hřbitově

OBĚTEM FAŠISMU BOJOVNÍKŮM ZA ČEST A SVOBODU 1938 — 1945

BAIDRMANN JOSEF
BARTOS KAREL
BOHM KAREL
BRTHA LEOPOLD
ČAMRA JOSEF
ČIASEK EDUARD
DOBIAŠ ANTONÍN
FATINA JOSEF
FATINOVÁ FRANTIŠKA
FRITSCH EDUARD
FRYBA ALDIS
FRYBA MIREK
HALBRAAM ERICH
HEINY JOSEF
HOŠPODKA JAROSLAV
HOŠPIL ALDIS
HOŠPILOVÁ MARIE
HOŠPIL JOSEF
HRAČKOVIC JOSEF
HRODICKÁ MATEJ
HULY RUDOLF
CHUBORAD ANTONÍN
CHMELA ANTONÍN

CHMELA FRANTIŠEK
JANOTA VILÉM
JARATH LEOPOLD
KOLÁŘOVÁ MARIE
KOLMANH KAREL
KOPF LUDVIG
KORINEK JOSEF
KOUDELKA OSVALD
KUČA KAREL
KUTHNÍL TOMÁŠ
LEHCL EDUARD
LOJRA BOHUSLAV
MAREČEK JINDŘICH
MATOUŠEK JOSEF
MAXOVITZ FRANTIŠEK
NAVRÁTIL VILÉM
NĚMEC LEOPOLD
NEPOZITEK BOHUMIL
NEŠVADBA ARNOST
NOVÁK JOSEF
PAVLÍČEK EMIL
PETERKA KAREL

PLETICHA FRANTIŠEK
POŠKOČIL JOSEF
PROCHÁSKA VILÉM
RAJNOHA KAREL
ROUČA FRANTIŠEK
ŠKUPANCOVÁ MARIE
SMUTNÝ FRANTIŠEK
SVOBODA FRANTIŠEK
ŠEJBL FRANTIŠEK
ŠIRUTA FRANTIŠEK
ŠIMANÝ FRANTIŠEK
ŠTĚPÁNEK LUDK
ŠTERCL BEDRICH
TESARJ FRANTIŠEK
TOMÁŠEK KAREL
TRNŠAK JAN
VALACH ALDIS
VASOURSK EDUARD
VESELY FRANTIŠEK
VOLE ADOLF
VOŠTÁŘEK FRANTIŠEK
VRANKA FRANTIŠEK
ZDUL VLADIMIR

VĚRNÍ ZŮSTANEME

Vzpomeňme si v tiché modlitbě na naše sestry a bratry české menšiny ve Vidni, kteří položili v tak mladém věku své životy za své národní politické a náboženské přesvědčení. Světlo věčné at jim svítí, odpočívajte v pokoji.

Pomníková deska na čestném hrobě ústředního hřbitova ve Vidni, brána 2.

OTCI.

Odpočín jž v Pánu sobě
v tomto libém, tichém hrobě,
milovaný tatíčku!
Mírem věčným, který vane
v rajske říši Tvé, ó, Pane,
oblaž jeho dušičku!

MATCE.

V tento tichý země stánek,
aby lhbý opala spánek,
nátiati jsme matičce,
Pokoj věčný, který vane
v rajske říši Tvé, ó, Pane,
uděl její dušičce!

KOMUKOLI.

Uděl náš je truchle rozloučení,
shledání jest naše naděje;
kž nám Pán Bůh toho dopřeje,
tam se ujít, kde věčně sjednocení!

Archeologická výstava v Praze o třítisíciletém trvání Jeruzaléma

Tři tisíce let Jeruzaléma jako hlavního města izraelské země, jehož jubileum připadá na příští rok, dokumentuje archeologická výstava Davidovo město, zpřístupněná do 30. září v Národním muzeu v Praze. Letos v září se v Praze uskuteční festival Starý zákon v umění a zapůjčená výstavní kolekce bude jeho součástí. Expozice prezentuje výsledky výzkumů dlouholetého vedoucího Archeologického ústavu Hebrejské univerzity Jigala Šilo. Starověkou metropolí spojeného kráslovství biblického Izraele a Judska - Davidovo město Jeruzalém - situují archeologové na pahorek rozkládající se nad údolím Kidrón jihovýchodně, od současného jeruzalémského Starého Města, mimo jeho středověké hradby. Nejbohatší nálezy pocházejí z vrstev doby železné z období monarchie před 3.000 lety. Výstava připomíná důležitost vody a jejího rozvodu pro město, dobu zničení prvního Šalamounova chrámu Babyloňany v roce 586 před naším letopočtem i následující období druhého chrámu až do rozmachu Jeruzaléma před jeho zničením Římany roku 70 našeho letopočtu. Expozici tvoří na 300 vzácných předmětů.

25. dubna 1992 byla na londýnském Velehradě přednáška inženýra Mieslera o "čisté" energii. "Čistá proto, že se vyrábí způsobem, který neznečišťuje ovzduší. Je to velmi aktuální téma. Moderní průmysl, elektrárny, miliony aut na celém světě vypouští neustále do ovzduší tuny škodlivých chemikálií a tak stále více otravují prostředí ve kterém žijeme. Týká se to dnes už všeho, vzduchu, vody, přírody a celé atmosféry. Dnes už každý slyšel o tom, že ozonová vrstva kolem naší Zeměkoule je napadána plyny ze Země a začíná se ztenčovat. Tím se zmenšuje její ochranná funkce proti slunečnímu záření.

Jak něco z toho vypadá v praxi je možno vidět v Severních Čechách. Cestoval jsem nedávno v oblasti okolo Mostu, Duchcova a Ústí nad Labem. V Bohosudově mi můj přítel ukazoval červené světlo, které právě začalo blikat. Je to výstraha, aby lidé nevycházeli s malými dětmi ven. Vzduch je tak znečištěn, že by to mohlo být pro ně nebezpečné.

Do povědomí lidí začíná pomalu pronikat pocit ohrožení. Tyto problémy se týkají všech. Je-li vzduch zkažený, pro nikoho není úniku. Všichni chceme dýchat, pokud chceme žít. Situace je tak alarmující, že i na mezinárodním fóru se začínají organizovat akce, které mají za cíl studovat otázky životního prostředí a navrhnout řešení. Jednou z nich je chystaná světová konference o těchto otázkách v červnu v Brazílii.

V diskusi po zmíněné přednášce se brzo přešlo na související problémy, jako je otázka životního stylu. Vynořily se otázky, zda člověk potřebuje všechno čím se v moderní době obklopuje. Je potřeba stále více vyrábět i když to čím dál tím více ohrožuje samu existenci života na Zemi? Objevily se i otázky po smyslu života.

Ano, od problémů životního prostředí je jenom krátká cesta k tomu, abychom se ptali, co vlastně člověk potřebuje nejvíc a na co by se nemělo zapomínat.

První poznatek, myslím, je ten, že k tomu, aby člověk byl šťasten, nepotřebuje mít stále víc. Písmo vyjadřuje tento požadavek jednoduchou větou: "Nejen chlebem živ jest člověk" A když tedy "nejen chlebem" tak čím? K tomu Písmo dodává: "Každým slovem, které vychází z úst Božích".

Je dobré, když se lidé snaží zlepšovat podmínky, ve kterých žijí. Bůh nechce, aby lidé žili v nouzi nebo dokonce v bídě. To je vyjádřeno hned na začátku Bible požadavkem, aby lidé "vzdělávali" Zemi. Bůh dal lidem rozum a chce, abychom ho používali. Jeho funkcí je, aby šel stále dál, aby objevoval stále nové věci a také nové způsoby výroby. Tento proces však nemůže být jako pes puštěný z řetězu. Ukazuje se stále zřetelněji, že nekontrolovaná výroba se nakonec obrací proti člověku samotnému. Je nutné určité omezení a regulace.

Toto "řízení" výroby se musí dít zvenku. Musí existovat zákony a normy stanovující hranice, za které se nesmí jít, aby by se neohrozilo životní prostředí.

Žádná organizace a žádné zákony veřejné moci však nemohou nahradit odpovědnost každého jednotlivce. Nikdo a nic nemůže převzít odpovědnost za to, co my sami uděláme se svým životem. Majetku se může a má používat tak, abychom zůstali jeho pány, ne služebníky.

Žijme tak, abychom jednou dosáhli plnosti života, kterou Bůh připravil těm, kdo ho milují.

JP

MÁ TO SMYSL!

KDYŽ SE DOMNÍVÁŠ, ŽE UŽ TO DÁL NEJDE

Když se domníváš, že už to dál nejde,
vystup na hory a rozhlédni se -
udělej něco dobrého - navštiv nemocného -
potěš přítele - napiš mu dopis -
vzpomeň si na svou matku - má tě ráda -
použij bezdrátový telefon - pokus se o modlitbu -
vzpomeň si na chvíle, kdy jsi byl šťastný -
usedni v některém kostele a dovol Bohu, aby vstoupil!

Uvidíš, že to zase půjde!

Ríkáš: „To nemá smysl!“

A já ti říkám: „Všechno má smysl!“

Když pracuješ,
jsi Božím spolupracovníkem.

Když miluješ,
miluje těbou Bůh.

Když trpíš,
vykupuješ s Ježíšem svět.

Když umíráš,
rodíš se pro život.

Všechno má smysl!

POMSTA NEVINNÝCH

Stará paní učitelka otevřela oči. Něco ji probudilo. Ano, kdesi kape ba teče voda. U sousedů? Doufejme! Pohlédla na hodinky. Pět minut po půlnoci. Už je neděle.

Když kapání a zurčení nepřestávalo vstala, oblékla rudý župan a šla do kuchyně. Do výlevky tukaly kapky, ale když zavřela kohoutek, slyšela ještě mohutnější zurčení. Nedávno jí spravoval známý známých jejího známého v koupelně rouru. Že by tam dal méněcenou trubku? A nechal si zaplatit poctivými korunami?

V koupelně stála voda už skoro po schodek, který vedl do místnůstky v staropražském domě. Chvilí si vytěštnýma očima zírала na záplavu pak se otočila a spěchala k telefonu. Kam volat? Kde má brýle?

Chvatně vyhledala číslo instala-térské firmy. Nikdo nebral. Ovšem, je neděle, noc, všichni mají volno. Má zavolat hasiče? Není to trochu přehnané. Konečně sena jednom čísle ozval ospalý mužský hlas.

"Prosím vás, v koupelně mi praskla trubka..."

"A proto budíte lékaře? Zavolejte nejbližšího instalatéra!" Trapný omyl, zakončený prásknutím sluchátka. Chvatně vytočila další číslo, někdo tam zvedl sluchátko a položil. Úzkostlivě se ohlédla. Jestli voda přeteče a zkazí starobylý koberec... Nebo prosákne do dolejšího patra. Náhle se uhodila vráscitou dlaní do čela: "Já husa. Volám po celé Praze a instalatér bydlí v našem domě." Vytočila číslo a zase se ozval ospalý hlas. Ale vlídně ospalý.

"Zde učitelka Horníčková. Bydlím ve stejném domě jako vy. Jste instalatér, že? Přetéká mi voda v koupelně. Já vím, že je noc a neděle, ale dám vám bony nebo zaplatím, co chcete, jen mě zacheňte!"

"Za chvíli jsem u vás."

Staré paní se zdálo, že chvíleka je hodina a zírала s děsem ve tváři na stoupající hladinu vody v koupelně. Když jí už voda omývala pantofle, zazvonilo.

"Zavřel jsem hlavní pří-vod vody v domě", hlásil.

"A teď-kde je chyba?"

Instalatér si zul boty i ponožky a ponořil se s

kufříkem v ruce do koupelny. Pár vlnek se převálilo přes práh. Stará paní učitelka přinesla hadry z kuchyně a pečlivě vytřela malou loužičku.

Instalatér mezitím zřejmě něco otevřel nebo zavřel, něčím zatočil či něco odtočil - hladina vody pomalu klesala. Na ní se chvěl kobereček od vany, plovla krabíčka s čistícím práškem a pohupovala se role toaletního papíru, který stával za mísou důvěrného místečka.

Trvalo dobrou hodinu než instalatér vyměnil vadnou trubku - zřejmě už měl své zkušenosti se středověkými domy - a sám si donesl trubku novou.

"Vyzkouším to," řekl letmo a bosý spěchal k hlavnímu přívodu vody.

"Neteče to. Nic neprosakuje. Díky Boh..."

zarazila se před slovem, které už dávno vymizelo z jejího slovníku. Kdy vlastně? Od chvíle, kdy nahradila ve třídě kříž hvězda se srpem a kladivem.

Instalatér se vrátil: "Teď to zacementuji a nasadím vypadlou dlaždičku," řekl napůl pro sebe, napůl pro ni.

Konečně bylo všechno v pořádku. Mokrý kobereček pověsila stará paní učitelka na verandu, sebrala ostatní "plavce" a odnesla do kuchyně k uschnutí.

Když se vracela, čekal instalatér v před-sínce, umytý, obutý, s brašnou přes ramena.

"Co jsem dlužná, pane... pane..."

"Zelenka. Už si na mne nepamatujete, paní učitelko? Učila jste mě přece na devítiletce..."

Stará paní svraštila zamyšleně čelo a upřeně pohlížela do tváře svého zachránce. Náhle se jí rozbušilo srdce. Už ten hlas v telefonu jí připadal nepříjemně známý. Sevřela rty, otřela si kapesníkem čelo a uhnula zrakem do kouta.

"Ano, jsem to já. Byl jsem nejlepší ve třídě a přesto jste mi nedala doporučení na střední školu. Protože jsem ministroval. Zatížený klerikální rodinou. Všichni jsme chodili do kostela. Mimochodem, ministruji dosud, denně, už si to mohu jako instalatér beze strachu dovolit."

Stará paní zbledla. V poslední době, kdy jí občas bláznivě bušilo srdce, sama někdy uvažovala, není-li snad pravda to, co ji učil jako dítě pan katecheta.

"Co jsem dlužná," opakovala tiše.

"Pomodlete se za mne-a za sebe také," řekl instalatér a než zvedla zrak, byl pryč. Plaše se rozhlédla zatáhla záclony a z kredence, doce-la vzadu, vytáhla křížek po mamince přitiskla ho na srdce a rozplakala se.

Velehrad úhelný kámen evropské jednoty

V roce 863 přišli na Velkou Moravu světcí Cyril a Metoděj. Zaslouhou jejich evangelizační a misijní činnosti putovaly celá staletí křesťanské generace na posvátný Velehrad.

František Mouka

Nesmírně obsáhlý by byl výčet všech poutí a manifestací ve více než tisícileté historii Velehradu. Zde hledal a nacházel prostý lid naději a sílu v nejtěžších dobách. Nelze v této souvislosti nevzpomenout jméno Františka Sušila, kněze a národního buditele, šifitele cyrilometodějské myšlenky. Stejně tak zůstává v trvalé účté obětavá práce olomouckého arcibiskupa Antonína Stojana, průkopníka moderního ekumenismu, který tak účinně probouzel lásku moravského lidu k tomuto zdroji víry a tradici předků. S Velehradem je ale také úzce spojeno duchovní probuzení osmdesátých let, jež předcházelo zhroucení komunistického režimu.

Při příležitosti jedenáctistého výročí úmrtí Metoděje se zde 7. července 1985 shromáždilo přes 150 tisíc věřících. Tato pout', kterou se komunisté pokusili zneužít na tzv. mírovou slavnost, přerostla v mohutnou manifestaci za náboženskou svobodu. Poprvé od roku 1948 zde stáli představitelé strany a vlády tváří v tvář věřícím, dávajícím najevo svou nespokojenost s útlakem a nesvobodou. Zároveň se na vlastní oči přesvědčili, že jimi vnucovaná ateistická výchova zaznamenala vážné trhliny. Přibližně 70% účastníků tohoto shromáždění tvořili mladí lidé do 30

Záběr z historické pouti na Velehradě v roce 1988

let. Nezapomenutelnou atmosféru zmíněné slavnosti: snad nejlépe vystihuje výrok tehdejšího ministra kultury Milana Klusáka. Ten na skandování mládeže: „chceme svobodu, zmateně křičel: „Všechno bude, jen počkejte, nevíme, co chcete, ale postupně...“

Krátce po této události odpoví režim způsobem, pro něj tak typickým; výslechy, domovními prohlídkami, odebráním státního souhlasu několika kněžím apod. KV KSČ v Brně dokonce vydá přísně tajnou instrukci základním organizacím strany pro boj s „nelegálními náboženskými strukturami.“ Navzdory těmto represivním zásahům aktivity kolem Velehradu sílí.

V předvečer svatodušních svátků, v květnu 1988, se na Velehradě za obrovské asistence StB a VB schází asi 5 tisíc mladých křesťanů na neoficiálním setkání. Oběť je ze všech stran obklíčena, každé vozidlo a každý chodec jsou kontrolováni. V obci samotné je zakázáno parkovat, příchozí jsou snímáni kamerou a ze všech možných míst fotografováni. V průběhu odpoledního programu v bazilice vystoupí mj. aktivista Radomír Malý. Připomíná, že náboženská svoboda vždy začíná tam, kde se křesťané přestávají bát.

Aktivita věřících na Moravě se v tomto období projevovala také v oblasti

neoficiální literatury. V únoru 1989 vyšlo první číslo nezávislého časopisu pro křesťanský život Velehrad. Stejnomený časopis vycházel již v roce 1889 jako projev duchovní obrody národa spjaté s miléníem smrti Metoděje. Úvodník z února 1989 připomíná zahájení díla koncilové obnovy na Velehradě v r. 1968 a slavnou pout' z r. 1985. Uvádí se zde, že příval vln nerozboří dům, který má své základy postaveny na skále.

Před tradiční „poutí“ v sobotu 8. července 1989 jsou obavy úřadů tak velké, že je vydán zákaz rušení nočního klidu na Velehradě. Věřící modlí se před bazilikou jsou opakovaně kontrolováni příslušníky bezpečnosti. V neděli pak kolovala mezi mnohými poutníky petice „Několik vět“, poslední pokus o dialog s režimem, jehož dny jsou sečteny.

Staroslavý Velehrad prožívá patrně nejslavnější událost svých dějin v neděli 22. dubna 1990. Státisíce věřících zde s nadšením vítají Svatého otce Jana Pavla II. Velehradem zní snad nejmhutněji v jeho historii chorál „Bože, cos ráčil“. Doposud nikdy také nepřišlo na toto místo tolik mladých lidí jako v ten den. Právě jim adresoval Jan Pavel II. následující slova: „Mějte jedno srdce a jednu mysl. Zachovejte jednotu. Vnášejte do dějin Evropy ducha Kristova, který sjednocuje a

osvobozuje. Pouze vnější svoboda bez vnitřního osvobození plodí chaos. Stůjte ve svobodě, ke které vás osvobodil Kristus.“ Toto setkání a mše svatá na památném místě Moravy byly triumfem víry, jejíž cesta v naší zemi je lemovaná řadou křížů. Přítomnost prvního slovanského papeže v dějinách na Velehradě se stala svým významem událostí celoevropskou. Na pozadí dramatického a bouřlivého vývoje v zemích východní a střední Evropy dala integračnímu procesu na tomto kontinentě hluboce duchovní základ. S aktuální naléhavostí nám připomíná, že pouze znovunavázání na křesťanské tradice evropské kultury vytvoří budoucí smysluplný rámec jednotné Evropy. Evropy náboženské nesnášenlivosti minulých staletí, Evropy dvou krutých světových válek, Evropy poznamenané řaděm bezbožného komunismu, který cestou na smetiště lidských dějin, zanechal miliony mrtvých, potoky krve a katastrofální rozvrat životního prostředí.

Východní část našeho kontinentu nesoucí břemeno této zkázy usiluje o spojení s Evropou západní, propadající zhoubnému konzumu a vnitřní prázdnotě. Jedním z mostů tohoto vzájemného propojení přinášejících poselství Kristova evangelia a všelidského bratrství je právě náš Velehrad. Zaslouhou svatých Cyrila a Metoděje se zde již dávno spojily řecká a byzantská tradice. Potvrdil to ostatně i Svatý otec v neděli 22.4.1990, když řekl: „Nejen na Monte Cassinu, ale i zde na Velehradě nalézáme úhelný kámen evropské jednoty.“

Jak stručně a dokonale dovedl vystihnout ideu Velehradu prof. ThDr. František Cínek: "Bazilika velehradská, příbojem bouří ošlehaná, tolikrát spálená, ztroskotaná, vyplněná, v ponížení k zániku odsouzená a opět vždy znovu vzkříšená, je nejpamátnejší svatyní cyrilometodějskou v Slovanstvu."

- 11.11.1205 příchod cisterciáků z Plas do pustého údolí
- 27.11.1228 posvěcení velehradské svatyně
- 4. 4.1379 velehradský opat obdržel právo používání biskupských odznaků
- 12. 1.1421 přepadení kláštera husity, upálení opata Jana s bratry v kostele, zničení knihovny
- 1434-36 návrat cisterciáků, více než sto období úpadku
- 1587-95 úspěšný obnovitel opat Ekarď
- 1620 zrušení kláštera a konfiskace za českého povstání
- 1621 ničení při vpádu Valechů
- 1623 pustošení Turky a vojsky Betlena Gabora
- 1650 uvedení řeholní komunity cisterciáků do obnoveného kláštera
- 19. 7.1719 těžké postižení velkým požárem
- 2.10.1735 znovuposvěcení kostela
- 27. 9.1784 zrušení kláštera a konfiskace majetku
- 1861-63 velká oprava, oslava 1000 let od příchodu sv. bratří
- 18.12.1890 uvedení jezuitů na Velehrad
- duben 1950 likvidace jezuitů
- 1963, 1985 jubilejní pouti, předání zlaté růže
- 22. 4.1990 Svatý Otec Jan Pavel II. na Velehradě

Vysoce aktuální pro současnost je pozvánka na Velehrad z pera prof. Františka Sušila /1804-1868/:

"Teď k Velehradu, národe,
směr obrať svojích kroků,
tam západe a východe,
lej vody svojích toků,
tam činte lásky obnovu,
tam stavte míru budovu."

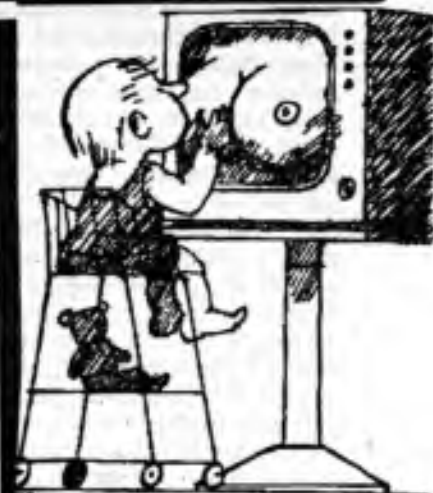
NEKONEČNÁ SYMFONIE ?

Říká se, že pro mladého člověka, plného chuti k životu, není nic dusivějšího, než vidět před sebou práci, kterou začal a kterou nikdy nedokončí. Většina našich snah a většina našich životů prý je takovou nedokončenou symfonií. Nepopírám, že život tak skutečně vypadá: trosky vzdušných zámků - nazval to kdosi. Myslím, že i tento název je přiléhavý - trosky a zříceniny toho, co jsme si vystavěli ve fantasii. Ale život křesťana nemůže být zřícenina reality-skutečnosti. K opravdovému dobru, ke kterému nás Bůh povolal, dostane každý svůj čas a žádná katastrofa tento čas nezkrátí. Zjistíme-li to skutečné dobro, pro které máme žít, budeme se s důvěrou dívat vstříc konci světa.

P.T. Špidlík

CO SI KOUPIME ZA PENÍZE?

Za peníze si pořídíš nádhernou stavbu,
ale ne šťastné manželství.
Za peníze si koupíš dům,
ale nekoupíš si domov.
Za peníze si koupíš dobré jídlo,
ale ne chuť k jídlu.
Za peníze si koupíš měkkou postel,
ale nekoupíš si spánek.
Za peníze si koupíš šaty,
ale nekoupíš si charakter.
Za peníze si koupíš mnoho věcí,
ale nekoupíš si zdraví a spokojenost.
Za peníze získáš společnost,
ale ne přátele.
Za peníze nezískáš život věčný!
Nepečujte úzkostlivě!
Hledejte nejprve království Boží!

RODIČE NA DĚTI
Pozor!

„BYT OTCEM VELKÝCH ČINŮ LEPŠÍ
JEST NEŽ POUZE SYNEM VELKÝCH
OTCŮ BYT“ (Český básník JULIUS ZEYER)

Přednášel jsem v olomoucké nemocnici o tom, jak zvládat obtíže, s nimiž se setkávají pacienti, u nichž je diagnostována velmi těžká choroba, ale i jejich blízcí a ošetřovatelé. V rozhovoru po přednášce, bohatě navštívené nejen lékaři a sestřičkami, jsem dostal velice osobní otázku: „Jak můžete hovořit o tom, jak zvládat nemoc, kterou jste sám neměl, a těžkosti, o nichž jste hovořil, znáte jen z knih?“ Kus pravdy na tom bylo. Celá pravda však je poněkud složitější. Má-li někdo z rodiny, tj. z nejbližších vážnou nemoc, pak mnohé těžkosti prožíváme spolu s ním. Dále je podstatné, že se můžeme lecčemu přiučit od těch, kteří takový zápas zvládají a snaží se o své poznatky rozdělit.

Kam míříš, srdce mé?

Jak tedy vlastně zvládat nejobtížnější životní situace?

V prvé řadě je třeba upozornit na to, co **nedělat** a jak na to **nejít**. Toto radikální „ne“ by mělo znít z úst statečných tam, kde je všechno svádí „zalít či ulít bolestí alkoholem“. Toto „ne“ bychom měli říci i jiným drogám — např. nikotinu — kouření. Člověk si ovšem dokáže najít i další drogy — například práci. Neutápí pak své bolesti v alkoholu, ale opíjí se nadměrnou činností. Podobné je možno uvažovat i o přejídání. A staré přísloví praví, že všeho moc škodí!

Když jsme si řekli co **nedělat**, čemu říci **ne**, je možno se ptát „co **ano**“? Začneme postupy, které pomáhají — i když neřeší celý problém. Patří sem např. řada tzv. relaxačních cvičení. Doslova jde o „uvolňování napětí“. Vychází se zde z toho, že **psychické napětí** vede i k **fyzickému napětí**; jsou vzájemně tak propojena, že uvolněním tělesného, svalového napětí dojde i k určitému uvolnění duševnímu. Relaxační cvičení je možno lidem ve stresu doporučit. Týká se to klasických forem relaxace — např. Schultzova relaxačního tréninku, Jacobsonovy progresivní relaxace atp. Týká se to i řady dechových cvičení — i když to nemusí být zrovna holotropní dýchání podle dr. Gráce nebo třífázové jogové dýchání. Naučit se dobře dýchat nemůže nikomu škodit.

Relaxace pomůže uvolnění. To však ještě není řešení životních těžkostí. Mnohdy je může vyřešit teprve radikální změna. A tou je v řadě případů změna sebepojetí. „Hlava rodiny“ si například často svou roli představuje obdobně jako „paša“ nebo „diktátor“. Když tomu se hroutí svět, relaxace mu nepomůže. Zde je zapotřebí „těžších kalibrů“. Změna sebepojetí je jedním z nich. Oč jde? Řečeno cizími slovy: O změnu egocentrismu směrem k altruismu. Česky: O zaměření „lodi života“ místo na „já“ na „my“ — případně tam, kde jde o nás dva, pak na „ty“ (alter znamená ten druhý). Vidět nejen prospěch svůj a vlastní zájmy, ale též zájem tvůj a tvůj prospěch. Nejen to, co já potřebuji, ale i to, co ty potřebuješ — a podle toho jednat. Přílišný egocentrismus — zaměření jen na sebe sama — je možno chápat jako nemoc. Z té je třeba se vyléčit. Tato léčba bývá někdy dost tvrdá. Kolik takových „pašů“ potřebovalo zažít rozpad rodiny a manželství, aby pochopili, že tak, jak si to oni představují, to prostě nejde. A kolik jich to ani potom nepochopilo?! Naopak ušlápnutá ženuška by při své veškeré lásce a sebeobětování rodině měla vědět, kdy říci rozhodně ne.

Jiným lékem v těžkých životních situacích je změna systému přesvědčení. Každý z nás takovýto systém přesvědčení má. Vzpomínám si na sérii televizních záznamů jednoho německého artisty. Byl přesvědčen, že se mu nemůže nic stát, když bude skákat z dvacetimetrové věže do bazénu o průměru 4 m a hloubce 2,5 m. Viděl jsem záběry, kdy mu to skutečně vyšlo. Ten poslední jsem neviděl. Zaslechl jsem jen stručnou zprávu, že se dotyčný artista zabil. Kolik falešných představ a přesvěd-

čení však máme? Kolika pacientům nejsme s to vyvrátit jejich představu, že jim kouření škodí? Kolika jiným pacientům je téměř nemožné vysvětlit, že sůl ve větším množství jim dělá zle? Kolika manželům či manželkám je téměř nemožné vysvětlit, že umění naslouchat je důležitější v rodinných rozhovorech než umění mluvit (o němž se domnívají, že ho ovládají na jedničku)?

Naše jednání úzce souvisí s žebříčkem našich hodnot. Do těžkých situací se pak dostáváme právě z toho důvodu, že příliš lpíme na hodnotách, které „nejsou k životu“. Příkladem může být vyznavač pohodlí chválicí si lenost: „Moje zlatá lenost, nedej se mi přemoci“. Těžko uvěřit, že „každý je svého štěstí (i neštěstí) sám strůjcem“. Nejinak je na tom ten, komu se stane „sex“ tak žádoucí hodnotou, že zapomene na svou vlastní rodinu, na ženu, na všechny a kolikrát ani hořký konec ho nepřivede k rozumu!

Ve výčtu toho, co nám může být pomoci ve zvládání stresu a tím i životních těžkostí se pomalu dostáváme k vrcholu. Je jím — jak se zdá — „pořádek v hodnotovém žebříčku“. Jinak řečeno: čemu dáváme přednost, oč nám jde a oč se snažíme. Jakou pomoci nám zde je biblické „hledejte nejprve království Boží a spravedlnosti jeho a všechno ostatní vám bude přidáno“! Otázkou je, zda je skutečně hledáme — nebo to jen říkáme a hledáme každý jen „což jeho jest“. O tom, co to je skutečné hledání, čteme v bibli výstižně: je to hledání „celým srdcem“. Tak tedy: Kam máš namířeno, srdce mé?

Dr. JARO KŘIVOHLAVÝ
Snímek PAVEL KOPAČKA

Pro život z víry — Smrt není příjemná. Člověk se jí přirozeně brání. Mnohdy se jí děsí tak, že o ni nechce ani slyšet ani na ni myslet. Nic mu to však nepomůže. — Křesťan má velkou výhodu. Má víru v posmrtný život a to mu pomáhá vidět za hrob. Čím má víru opravdovější a hlubší, tím klidněji se dívá do očí společnému údělu všech lidí.

Rodina buřičů

I když je náš byt dobře utěsněný proti hluku, slyšíme s bratrem občas nad hlavami dunění, jako kdyby byla v bytě nad námi bouřka. Je větší, než náš. Kolem našich dveří běhají z vyššího patra děti, divoké, ušmudlané a co dítě, to rozený vůdce lidu. Vyhlédnu-li z okna na hřiště, slyším, jak dávají povely ostatním dětem a ty je - ku podivu - bez protestů poslouchají.

"Teď si budeme hrát na vojáky," slyším vysoký hlas jednoho z chlapců. A už mašírují spořádané šiky po cestičkách nebo si hrají na zákeřnou válku v houští, střílejí z neviditelných pušek a trojkolky se mění v tanky.

"A teď si hrajeme na školu!" zapiští další hlas. Děti si posedají na ohrádku největšího pískoviště a už je tu paní učitelka v ušmudlané zástěrce a poučuje děti o životě zvířat. "Hotoví teroristi," prohlásila matka jediného dítěte. Postupně jsem zjistila, že dětí je šest, od jednoho do dvanácti let. Zablédla jsem jejich matku, veselou, baculatou ženu - zřejmě čeká židovské číslo-seďmé dítě. Svě děti ovládá velmi pevně, ovšem jen když je nablízku. Jinak děti vládou ostatním.

"Nechápu, jak mohla banka pronajmout byt rodině s tolika dětmi," jednou mi zamračeně řekla domovnice, "nevadí vám ten rámus?"

"Nevadí. Sama jsem byla také dítě. I velké rodiny mají právo na byt-konečně, z daní jejich dětí se budou jednou platit důchody rodičům s jedním dítětem."

Užasle na mne pohlédla, zamyslela se a od té doby je trochu shovívavější. Teorie o dětech, "které budou za nás platit důchody" se zřejmě roznesla po celém bloku a citlivější ženy kupovaly v samoobsluze pytlíky s bonboby a své budoucí platiče důchodů obdařily cukrátkem.

"Informovala jsem se," řekla mi domovnice, když jsme spolu seděly v prádelně a čekaly, až se vypere prádlo, "u své sestry, také správce domu. Tihle chudáci se šesti dětmi už vystřídalí nejméně šest bytů. Nájemníci je odevšad vyštvali. A při tom ta děcka"-dodala, "jak jsem se informovala, jsou nejlepší ve třídě. To se ví, trochu hlučně se chovají, ale já bývala také pěkný froc! Dokonce jsem jako dítě kradla-a tahle rodina je jinak slušná. Vždyť jejich kluci ministrují a nejstarší je v katolickém skautu."

"To je halt nátura" řekla paní Šmídová z šestého poschodí, "uvidíte, že z něj budou jednou ministři nebo politici. Můj muž je obdivuje, jak obratně vedou ostatní."

"Nebo vůdci teroristů," dodala ponuře paní Wachmeisterová, která věšela prádlo ve vedlejší místnosti a náš hovor slyšela.

"No-když chodí do kostela..." namítla paní Šmídová. Moje pračka se zastavila. Otevřela jsem ji a vytahovala prádlo do koše.

"Prosím vás! Znáte toho starého pastora, co hraje s mužskými karty? Jeho nejstarší je teroristka a už sedí podruhé."

"Bolestné, pro toho hočného chudáka."

"Kdo ví, co bude z našich dětí?" povzddechla paní Wachmeisterová nad prázdným košem od prádla. Povzdlechly všechny, kromě mne, protože ani já, ani bratr děti nemáme. Co bych za to dala, kdyby na mne takový rozčuchanec volal: "Babičko"- nebo aspoň "teto!"

Náhodou jsem vstoupila do kaple - a co vidím?! Celá rodina buřičů sedí v první lavici, včetně dědečka a babičky, kteří bydlí s nimi, a hlasitě se modlí: "Nejmilejší Ježíši," předříkává otec. "Nejmilejší Ježíši," opakuje orchestr hlasů. "Přivedl jsi nás na svět, abychom tě chválili a milovali," a zase se ozve směsice hlasů. "Prosíme tě vroucně, Pane Ježíši a Pan- no Maria, matko všech maminek a všech dětí..."

"Matko všech maminek a všech dětí," škobrtají slova za modlitbou otce, "dej ať se nám narodí zdravé děťátko. Budeme je milovat, starat se o ně, a až vyroste, bude tě chválit a tobě sloužit... Otče náš..." Tiše jsem opustila kapli. Cítila jsem, jak mi po tváři klouže slza.

Večer mi donesla domovnice

vypůjčenou knihu.

"Moc hezký románek," řekla. Když jsem jí půjčovala další, podotkla jsem: "Tahle rodina pod námi - to je vlastně rodina celého domu. Měli bychom k nim být zvlášť milí, když tolik zkusili. Nejen proto, že za nás budou platit důchody. Z lidské solidarity - z lásky," dodala jsem trochu plaše.

"Co je to solidarita?" zeptala se domovnice.

"Je to vzájemná láska, pomoc, ochota, shovívavost a tak podobně," volal bratr z galerie. Můj bratr je nemluva, ale jako bývalý univerzitní profesor a spisovatel učených knih požívá v celém bloku velké vážnosti.

Domovnice uctivě vzhledla: "Dobrý večer, pane profesore!" A netrvalo dlouho, většina lidí pozorovala vůdcovské chování dětí z velké rodiny skoro hrdě. "To je budoucí politici, ne teroristi, uznávám to," prohlásila na jednom "dýchánku" v sále i ta nejprísrnější paní s drdolem a kostěnými brýlemi. AB

ČESKÉ SRODCE, ODBOR XVII. pořádá Sobota, 16. PROSINCE 1995 v domě JSM Viden XVII. Rosensteingasse 39. oslavu vánočních svátků. - Začátek ve 14.30 hodin. - Hudba KR. VESELY. Pohoštění - Členové, dostavte se všichni!

UŽ SLAVNÝ ŘECKÝ LÉKAŘ Hippokrates, otec vědecké medicíny, tvrdil, že víno a med zdravému i nemocnému člověku pomáhají nejvíce, když se užívají ve vhodnou dobu a ve vhodné dávce. Ta nejvhodnější doba je právě teď, na přelomu zimy a jara. Hippokrates doporučoval užívání medu buď přímo, nebo v mléce na posílení oslabeného organismu, jako součást pokrmů, anebo jako doplněk jiného léku, zejména při nemocech jater, ledvin a střev. Stará medicína doporučovala med i při léčení ran. (Z antiky je doloženo používání medu k ošetřování ran u obléhání Tróje.)

Moderní lékařská věda prokázala, že podávání medu je vhodné při nemocech srdce. Tento důležitý orgán totiž potřebuje glukózu, kterou mu můžeme dodat i podáváním medu.

Užívání medu je vhodné i při dalších nemocech, zejména při chorobách jater – med obsahuje totiž cholin, který snižuje

MED jako lék

je nežádoucí tuky v játrech a pomáhá odtoku žluče. Med blahodárně působí i na činnost žlučníku.

Nemoci žaludku a střev – k jejich léčení nebo zmírnění potíží napomáhá dietní stravování. Ideální potravinou je právě med a mléko. Zejména při vředu žaludku a dvanácterníku. (Lékaři doporučují denně konzumovat až 500 g medu.) Cholin podporuje i činnost střev. Působí projímavě i jako dezinfekce na hnilobné procesy ve střevech.

Nemoci ledvin a močového ústrojí – některé látky obsažené v medu rozšiřují ledvinové cévy, v důsledku čehož se stávají průchodnějšími. Je vhodný jako podpůrná léčba právě u těchto nemocí, protože neobsahuje sůl a jenom malé množství bílkovin.

Nemoci z nachlazení – zmírňujeme medem ředěným ve 40–50 °C teplém mléce. Med přidáváme i do čajů a různých ovocných nápojů. Med posiluje činnost srdce, tlumí horečnaté stavy, mírní bolesti a napomáhá odchodu hlenů. Ředěným roztokem medu můžeme i kloktat.

Med pomáhá při léčení tuberkulózy plic, hojení ran, vředů a otrav (zejména houbami), vysokého krevního tlaku, nervové vyčerpanosti, únavy a nespavosti. Nezapomínejme však, že při každém onemocnění i při speciální léčbě medem bychom měli navštívit lékaře.

(ata)

PAN PONREPO UVÁDÍ

PROCHÁZKA STAROPRAŽSKÝMI BIOGRAFY

Tenka smyčka celuloidového pásu dobyla v prosinci 1895 Paříž a jako obrovská pavučina se rychle šířila dál Evropou. Na jaře příštího roku dosáhla hranice rakousko-uherské monarchie, kde rovněž slavila své první úspěchy.

V zemích koruny České se živé fotografie promítaly již v létě 1896. V polovině července je spatřili zájemci v Karlových Varech a v Mariánských Lázních. Praha se jich dočkala na podzim, ale až po Brně a Moravské Ostravě. V krátkém časovém sledu přijelo do naší metropole několik zahraničních společností. Zvědaví Pražané, chtiví každé novinky, vydrželi stát dlouhou dobu ve frontě před provizorními pokladnami.

První ověřené představení se uskutečnilo 18. října 1896 v hotelu U černého koně na Příkopě, v těsném sousedství Německého kasina v dnešním Slovanském domě. K nevelké radosti několika mužů, kteří U černého koně zahájili dosud nevídanou podívanou, se nedaleko usadila jiná konkurenční společnost. Krátce nato otevřela skupina obchodních soupeřů, zastupujících lyonskou továrnu bratří Lumiérových, další kinematograf v letní jídelně hotelu U saského dvora. Objekt v Hybernské ulici čp. 997/2, ve kterém emisari sourozenců Lumiérových začali od 22. října 1896 udivovat Pražany živými obrazy ze všech světadílů, stojí dodnes, nikoliv ovšem jako hotel U saského dvora, či de Sax, ale jako Český úřad zeměměřičský.

Produkce U saského dvora však zábavné atrakce zdaleka neskončily. Právě naopak. V karlínském Variété, dnes Hudebním divadle v Karlíně, předváděl začátkem listopadu 1896 filmy jistý pan Hoppe, domnělý spolupra-

covník Edisonovy kinematografické centrály. Pro úplný výčet prvních propagátorů pohyblivých obrázků dlužno jmenovat ještě Emila Joffé. Poslední ze čtyřlístku seznamoval veřejnost s dalšími úžas vzbuzujícími snímky v Orlím sále Grand-Hotelu v Mariánské, dnes

Bratři Lumiérové, kteří jako první začali komerčně využívat film

Opletalově ulici čp. 1663.

Živé obrazy nezmizely úplně ze scény. Soltaže jedna kinematografická společnost z Prahy odjela, další již vyvěšovala plakáty: Francouzi, Němci, Angličané, obchodní konkurenti produkující vždy sice novou, ale příliš se nelíšící podívanou.

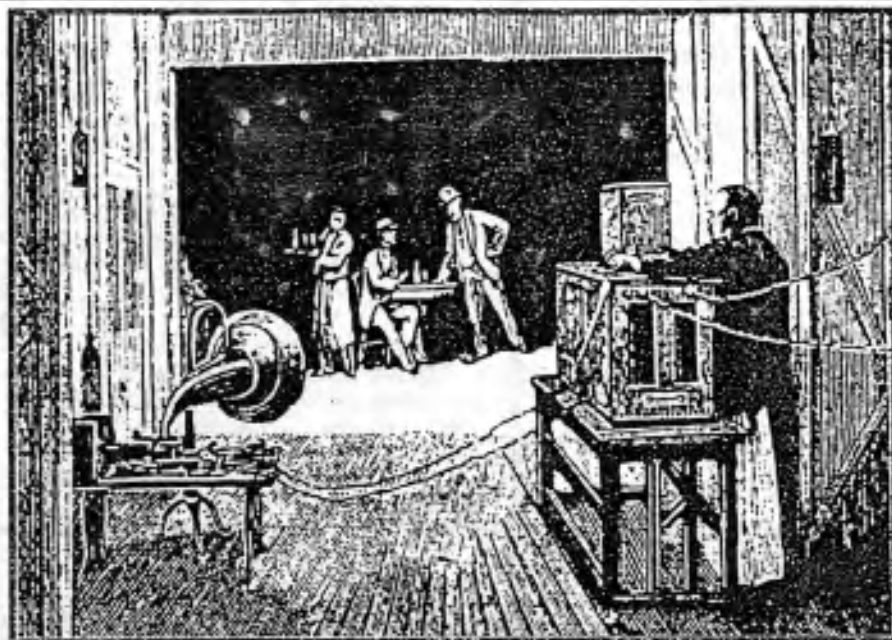
V zimě roku 1904 proudil mrazivý vítr

pražskými ulicemi a pronikal chodcům do morku kostí. Každý spěchal nejkratší cestou k teplému domácímu krbu. Přesto někteří zvědaví otužilci postávali před čerstvě vylepenými plakáty s textem PONREPO, DIVADLO ŽIVÝCH FOTOGRAFIÍ. Po úspěšných produkcích v Holešovicích zahájil pan Ponrepo své seance v Bezovce.

Pro první kinematografické představení nemohl být vybrán důstojnější objekt než právě velký přízemní zrcadlový sál obliíbené Bezovky. Na jejím místě stával kdysi uprostřed polí stejnojmenný výletní hostinec, mlýn a rozlehlý rybník. Po demolici mlýna zmizela roku 1875 malá zchátralá restaurace, kterou stavitel Josef Kalkus proměnil v reprezentativní jednopatrovou společenskou budovu. Přetínala a ukončovala Prokopovu třídu, uvnitř byla bohatě vyzdobena velkými benátskými zrcadly a několika sály a balkóny. Jejím majitele, Arnošta Gütlunga, přišla na 50 000 zlatých, ale peněz na přestavbu nikdy nelitoval.

V prvních letech existence Bezovky se za silných dešťů měnily nedlážděné přístupové cesty v blátivé řečiště. Návštěvníkům balancujícím po fošnách až do Videňské silnice (dnes Husitské třídy), přicházel v ústřety vrátný s lucernou v ruce. Bezovka se brzy stala významným kulturním střediskem, dějištěm velkolepých plesů, ale i bouřlivých schůzí. Cvičili zde Sokolové a téžci atleti z Bivoje, odbývaly se zde taneční zábavy a odvody branců. A nyní zde zakotvil biograf.

Ani zamračená obloha a chladné počasí neodradily v neděli 8. března 1904 zhruba tři stovky lidí, toužících spatřit první biograf. Když zaplnili velký sál, přelétaly jejich zraky z velké bílé plochy na robustní fonograf. Největší pozornost však budila tajemná budka na protilehlé straně. V podstatě šlo o dřevěnou skládací trojdílnou plentu, pokrytou plechem a azbestem. Vedle ní stála bedna s pískem a kbelíky s vodou. Statný muž s impozantním knírem provlékal za okénky filmový pás přes různé válečky a ozubené bubínky Pathéova projektoru. Potom jakýsi mladík spustil fonograf a melodie lehkého valčíku přerušila rychle slábnoucí šum. Osvětlení několikrát zablikalo a nastala naprostá tma. Po chvíli se ozval monotónní klapot stroje, šerem pronikl světlý kužel a na plátně se objevil obraz jezdce cválajícího na koni. Zdolával překážky, přešel do klusu a opět uhněl dále s větrem o závod. Film skončil a v sále

Natáčení prvních filmů v Edisonově ateliéru: vpravo muž obsluhující filmovou kameru, vlevo zařízení ke snímání zvuku

Tak informovaly pražské noviny na začátku našeho století o podniku pána Ponrepa

se rozsvítilo. Ohromení lidé nabrali nový dech a pan Viktor Ponrepo nasadil do stroje další snímek. Tentokrát se na něm objevila dáma promenující se v parku. Celá scéna trvala čtyři minuty a délka filmu byla 80 metrů. Hodinový pořad, doprovázený a přerušovaný dlouhými přestávkami mezi jednotlivými díly, zachycoval postupně život na pařížských bulvárech, přírodní krásy Itálie, vídeňský Schönbrunn, lov slonů v černé Africe a řadu sportovních a komických záběrů. Lidé se smáli a nadšeně tleskali. Vyvrcholením večera byly aktuality z burské a rusko-japonské války: Na plátně se objevily záběry britských oddílů lorda Kitchenera, nastupujících k rozhodné ofenzivě proti burským vojskům. A krátce nato Port Arthur, rozbourené moře, desítky vá-

**Největší podnik toho druhu
americký biograf - živoucí fotografie
v životní velikosti a čistém provedení
bez konkurence.**

Bezdělníci posílají na burskou bitvu.

Od 8. do 18. března v sále v Bezovce v Žižkově.
Rudá zaponělá válka, poprvé v Praze, dále mnoho humoristického a zábavného. Plňší na nárožích.
S autorem Viktor Ponrepo, podnikatelem.

lečných lodí, gejzíry vody od vybuchujících granátů.

Pak představení končí a usměvavý pan Ponrepo se u východu loučí lehkou úklonou se spokojeným publikem. Tak vypadaly první kroky pražské kinematografie.

JIRÍ NOVOTNÝ

ČESKOSLOVENSKÉ LIDOVÉ SDRUŽENÍ V RAKOUSKU

Sekretariát: 1150 Vídeň,
Pelzgasse číslo 17

ÚŘEDNÍ HODINY V SEKRETARIÁTE
každý první čtvrtek v měsíci, vždy od 18 do 19.30 hodin.

UPOZORŇUJEME na bohatou knihovnu našich a cizích autorů, hlavně cestopisných. - Knihy se půjčují každý první čtvrtek v měsíci, vždy od 18 do 19.30 hodin.

JEDNOTA SV. METODĚJE

Ústředí: Vídeň III., Rennweg číslo 63

MŠE SVATÉ NA OKRESÍCH:

I. A II. ODBOR JSM VÍDEŇ XV.
Každou neděli a každý svátek v 8 hod. mše svatá v kostele ve Fünfhausgasse, Vídeň XV.

KAŽDOU NEDĚLI se koná v českém kostele JSM na Rennwegu číslo 63 10 hodin mše svatá s proslovem.

Příležitost ke svaté zpovědi vždy před každou bohoslužbou.

VII. ODBOR JSM

USA - FLORIDA - videopřednáška Otto Krejčí - Sobota 11. listopadu 1995 - v sále Schützengasse 30 - 20 hodin.

MIKULÁŠSKÝ VEČÍREK - Sobota 2. prosince 1995 - V naší klubovně Schützengasse 30 - 20 hodin.

VÁNOČNÍ OSLAVA - Sobota 16. prosince 1995 - v sále Schützengasse 30 - 20 hodin.

SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ - členů a přátel našeho spolku v českém kostele Rennweg 63 - Neděle 7. ledna 1996 - 10 hodin.

MASOPUSTNÍ ZÁBAVA - Hraje pražská Klamovka - Sobota 20 ledna 1996 - v sále Schützengasse 30 - 20 hodin.

*

MŠE SVATÉ V ČESKÉM JAZYCE V CHRÁMU PANNY MARIE NA NÁBŘEŽÍ se konají každou neděli a zasvěcený svátek v 8.30 hodin s promluvou u Otce Redemptoristů Vídeň I., Salvatorgasse 12.

KLEMENS MARIA HOFBAUER-KLUB - České katolické společenství při chrámu Panny Marie na Nábřeží - založené páterem Josefem Novotným - 1. okres, Seitzergasse 5, IV.

Otevřeno každý pátek od 19 do 22 hodin. V neděli a zasvěcený svátek od 9.30 do 11 hodin.

Mše sv. o nedělích a svátcích se konají nadále ve stejnou hodinu (8.30 hodin).

OREL VÍDEŇ

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ X. Fuchsbaumgasse číslo 39 a/4. Ječková knihovna (tamtéž) půjčuje každou první středu v měsíci od 18 do 19 hodin. Též dle telefonické dohody, číslo telefonu 62 68 204.

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ XV. Cvičíme každé úterý od 19.30 do 21 hodin v Zinkgasse číslo 12, Vídeň XV. Hosté vítáni!

ČESKÉ SRDCE, ODBOR XVII. Krajčan Antonín Svoboda oslaví 21. října 1995 své 84. narozeniny. - Krajanka Josefa Klečková oslaví 24. října 1995 své 76. narozeniny. - Jubilantům srdečně blahopřejeme.

Nešťastná odpověď

Starý lékař, velmi ubručený pán, vstupuje večer do hostince k rezervovanému stolu. "No, copak z těch hlupáků zde ještě nikdo není?"

Pikolík: "Ne, pane doktore, vy jste první!"

SOBOTA 2. PROSINCE 1995 - 20 HODIN

MIKULÁŠSKÝ VEČÍREK

V NAŠÍ KLUBOVNĚ
RENNWEG 63A

NEZAPOMENTE
NA DÁRKY

ČESKÉ SRDCE, ODBOR XVII. pořádá v SOBOTU 16. PROSINCE 1995 v sále domu JSM Vídeň XVII., Rosensteingasse 39, oslavu vánočních svátků. - Začátek ve 14.30 hodin - pohostění - Hudba kr. Veselý - Členové dostavte se všichni!

VÁŽENÍ A VERNÍ ČTENÁŘI!

K TOMUTO ČÍSLU „VĚSTNÍKU“ PŘIKLÁDÁME SLOŽENKU S PROSBOU O DOBROVOLNÝ DAR NA TISKOVÝ FOND NAŠEHO LISTU, KTERÝ STÁLE JEŠTĚ EXISTUJE JEN Z VAŠÍCH PŘÍSPĚVKŮ A NEPLACENÉ PRÁCE NAŠICH PRACOVNÍKŮ - NEDOSTÁVÁME ŽÁDNOU SUBVENCII. SRDEČNÉ DÍKY ZA DOSAVADNÍ PODPORU!

LISTOPAD 1995

4. **MARTINSKÁ** - Sokol Vídeň XVI/XVIII. - tělocvična - Vídeň 17, Steingasse 7 - 19.30 hodin - SOBOTA

5. **FILMOVÉ PŘEDSTAVENÍ** - Jednota „MÁJ“ - Tabor Kino - Začátek 9.30 hodin - NEDĚLE

8. **Literární večer** - Skáceli - „A ZNOVU LÁSKA“ - Velvysl. České rep. - J. Kolář - Začátek v 19 hodin - STŘEDA

II. ODBOR ČESKÉHO SRDCE pořádá společně s XX. odborem v SOBOTU 28. října 1995 „Přátelaké odpoledne“ v sále Slovanské Besedy. - Začátek v 15 hodin. - Zajímavé filmy předvede krajan D.I. Ota Češka. - Hudba a bufet. - Přijďte všichni, přiveďte přátele a známé.

V hostinci.

"Pane vrchní, podívejte se, jaký párek jste mně poslal! Je to jako můj malíček!"

"Ja, milý pane, Zeppelíny my neděláme!"